III.

(Pripremni akti)

EUROPSKI GOSPODARSKI I SOCIJALNI ODBOR

508. PLENARNO ZASJEDANJE EGSO-A ODRŽANO 27. I 28. SVIBNJA 2015.

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Prijedlogu direktive Vijeća o izmjeni Direktive 2011/16/EU u pogledu obvezne automatske razmjene informacija u području oporezivanja

(COM(2015) 135 završna verzija – 2015/0068 (CNS))

i Prijedlogu direktive Vijeća o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2003/48/EZ

(COM(2015) 129 završna verzija – 2015/0065 (CNS))

(2015/C 332/07)

Glavni izvjestitelj: g. Petru Sorin DANDEA

Dana 31. ožujka 2015., sukladno članku 115. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Vijeće Europske unije odlučilo je savjetovati se s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom o

Prijedlogu direktive Vijeća o izmjeni Direktive 2011/16/EU u pogledu obvezne automatske razmjene informacija u području oporezivanja

(COM(2015) 135 završna verzija – 2015/0068 CNS)

i

Prijedlogu direktive Vijeća o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2003/48/EZ

(COM(2015) 129 završna verzija – 2015/0065 (CNS))

Dana 17. ožujka 2015. Predsjedništvo Odbora zatražilo je od Stručne skupine za ekonomsku i monetarnu uniju te ekonomsku i socijalnu koheziju da pripremi rad Odbora o toj temi.

S obzirom na hitnu prirodu posla, Europski gospodarski i socijalni odbor imenovao je g. Petrua Sorina DANDEU glavnim izvjestiteljem na 508. plenarnom zasjedanju održanom 27. i 28. svibnja 2015. (sjednica od 27. svibnja 2015.) i usvojio sljedeće mišljenje sa 148 glasova za, 11 protiv i 15 suzdržanih.

1. **Zaključci i preporuke**

1.1. EGSO pozdravlja Prijedlog direktive kojim Europska komisija nastavlja provedbu mjera sadržanih u akcijskom planu namijenjenom borbi protiv poreznih prijevara i utaje poreza ([1]).

([1]) COM(2012) 722 završna verzija – Akcijski plan za jačanje borbe protiv poreznih prijevara i utaje poreza.

1.2. EGSO podržava uključivanje informacija o prethodnim poreznim mišljenjima s prekograničnim učinkom i prethodnim sporazumima o cijenama u mehanizam obvezne automatske razmjene informacija, uređen Direktivom Vijeća 2011/16/EU, s obzirom na to da poduzeća s transnacionalnim poslovanjem te informacije u određenim slučajevima koriste kako bi uspostavila strukture koje dovode do erozije porezne osnovice u državama članicama te narušavaju učinkovitost unutarnjeg tržišta.

1.3. EGSO je protiv dozvoljene utaje poreza koja, iako nije nezakonita, ipak predstavlja nemoralnu praksu jer poduzećima koja joj pribjegavaju omogućuje plaćanje poreza koji je, u apsolutnom smislu, znatno niži od onog koji plaćaju pojedinci ili mala i srednja poduzeća.

1.4. EGSO smatra da mjere predviđene Prijedlogom direktive mogu doprinijeti znatnom smanjenju gubitka prihoda država članica, stoga preporučuje da se one što prije usvoje.

1.5. Informacije o prethodnim poreznim mišljenjima i prethodnim sporazumima o cijenama vrlo su važne te mogu pomoći državama članicama da identificiraju fiktivne transakcije. EGSO, međutim, upozorava na činjenicu da se pravno definiranje određene transakcije kao fiktivne u brojnim slučajevima može pokazati kompliciranim. Stoga državama članicama preporučuje da odredbe iz Prijedloga direktive nastoje što točnije prenijeti u svoje zakonodavstvo.

1.6. EGSO Europskoj komisiji preporučuje da pojača svoje napore u okviru pregovora na razini OECD-a kako bi se usvojio standard u pogledu erozije porezne osnovice i prijenosa dobiti (eng. *base erosion and profit shifting*, BEPS) te kako bi se u njega uključile odredbe iz Prijedloga direktive. Standard BEPS i standard OECD-a za obveznu automatsku razmjenu informacija bit će najkorisniji instrumenti za borbu protiv poreznih prijevara i utaje poreza na svjetskoj razini.

1.7. EGSO pozdravlja prijedlog Komisije da se Direktiva Vijeća 2003/48/EZ o oporezivanju dohotka od kamate na štednju („Direktiva o štednji") stavi izvan snage. Direktiva Vijeća 2014/107/EU, kojom je izmijenjena Direktiva Vijeća 2011/16/EU, obuhvaća sve financijske proizvode, uključujući i one na koje se odnosi Direktiva o štednji. Tim se prijedlogom za stavljanje izvan snage nastoji izbjeći istovremena primjena dvaju standarda te se omogućuje pojednostavljivanje propisa.

2. **Prijedlozi Komisije**

2.1. Europska komisija je 18. ožujka 2015. predložila tri dokumenta ([2]) namijenjena provedbi mjera predviđenih akcijskim planom za jačanje borbe protiv poreznih prijevara i utaje poreza ([3]). Prijedlog direktive Vijeća o izmjeni Direktive 2011/16/EU o administrativnoj suradnji na području oporezivanja, COM(2015) 135 završna verzija, prvi je od tih dokumenata. Drugi je Komunikacija COM(2015) 136 završna verzija u kojoj se predstavlja napredak ostvaren na području porezne transparentnosti, kao i mjere koje Komisija predviđa kako bi tu transparentnost povećala. Treći je dokument COM (2015) 129 završna verzija, Prijedlog direktive Vijeća o stavljanju izvan snage Direktive 2003/48/EZ (Direktive o oporezivanju dohotka od kamate na štednju, tzv. „Direktive o štednji").

2.2. Prijedlogom direktive o izmjeni Direktive 2011/16/EU Komisija želi osigurati sveobuhvatnu i učinkovitu administrativnu suradnju među poreznim upravama uspostavom obvezne automatske razmjene informacija o prethodnim poreznim mišljenjima s prekograničnim učinkom i prethodnim sporazumima o cijenama koje koriste poduzeća. Te prakse mogu, u određenim slučajevima, dovesti do niske razine oporezivanja u državi članici koja je izdala mišljenje i time uzrokovati znatno smanjenje iznosa oporezivog dohotka u drugim uključenim državama članicama.

([2]) COM(2015) 135 završna verzija – Prijedlog direktive Vijeća o izmjeni Direktive 2011/16/EU u pogledu obvezne automatske razmjene informacija u području oporezivanja.
COM(2015) 136 završna verzija – Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o poreznoj transparentnosti za sprečavanje utaje i izbjegavanja poreza.
COM(2015) 129 završna verzija – Prijedlog direktive Vijeća o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2003/48/EZ.

([3]) COM(2012) 722 završna verzija – Akcijski plan za jačanje borbe protiv poreznih prijevara i utaje poreza.

2.3. Prijedlog direktive Vijeća o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2003/48/EZ (Direktive o oporezivanju dohotka od kamate na štednju, tzv. „Direktive o štednji") neophodan je s obzirom na to da, nakon usvajanja, 9. prosinca 2014., Direktive Vijeća 2014/107/EU o izmjeni Direktive 2011/16/EU u pogledu obvezne automatske razmjene informacija u području oporezivanja, kojom se u europsko zakonodavstvo uvodi svjetski standard automatske razmjene podataka o financijskim računima, ta Direktiva, uz druge kategorije prihoda, obuhvaća i štednju. Zato je potrebno staviti izvan snage Direktivu o štednji, kako bi se izbjegla istovremena primjena dvaju standarda, što bi također uzrokovalo dodatno i nesrazmjerno administrativno opterećenje za poduzeća.

2.4. U Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o poreznoj transparentnosti za sprečavanje utaje i izbjegavanja poreza predstavlja se napredak ostvaren na području provedbe mjera sadržanih u akcijskom planu za borbu protiv poreznih prijevara i utaje poreza. Komisija je u njoj predstavila i mjere koje bi se mogle provesti u budućnosti.

3. **Opće napomene**

3.1. Pripremom Prijedloga direktive o izmjeni Direktive 2011/16/EU o administrativnoj suradnji na području oporezivanja, Komisija nastavlja provedbu mjera sadržanih u akcijskom planu za borbu protiv poreznih prijevara i utaje poreza koji je, na zahtjev Europskog vijeća, predstavila krajem 2012. godine. U svom mišljenju s tim u vezi ([4]), EGSO je pozdravio predstavljanje toga plana te je izrazio svoju podršku Komisiji u njezinoj borbi protiv tih praksi koje pogađaju unutarnje tržište.

3.2. Svrha je Prijedloga direktive u vrste informacija koje podliježu obveznoj automatskoj razmjeni uključiti informacije o prethodnim poreznim mišljenjima s prekograničnim učinkom i prethodnim dogovorima o transfernim cijenama. Poduzeća često od poreznih uprava traže ta mišljenja kako bi dobila potvrdu da je njihovo poslovanje zakonito. Porezna mišljenja sama po sebi ne predstavljaju problem i brojne ih države članice koriste. Međutim, poduzeća ih ponekad koriste kako bi uspostavila strukture koje im omogućuju da plaćaju manji porez, što uzrokuje eroziju porezne osnovice u državama članicama i šteti učinkovitosti unutarnjeg tržišta. EGSO pozdravlja uključivanje tih informacija u kategoriju informacija na koje se primjenjuje obvezna automatska razmjena, s obzirom na to da su one državama članicama nužne u njihovim nastojanjima usmjerenima na borbu protiv agresivnog poreznog planiranja.

3.3. Izmjene koje predviđa Komisija također će državama članicama omogućiti da identificiraju moguće strukture koje su uspostavila poduzeća, a koje dovode do erozije nacionalnih poreznih osnovica, kao što je primjena transferne cijene koja tim poduzećima omogućuje korištenje niske razine oporezivanja dohotka u nekoj državi koja nije država članica u kojoj su ti dohodci bili ostvareni. EGSO je u više navrata izrazio svoje protivljenje tim praksama koje su nemoralne unatoč tome što nisu nezakonite, s obzirom na to da potiču države članice da povećaju razinu oporezivanja malih poreznih obveznika – bilo da je riječ o poduzećima ili o fizičkim osobama – koji u konačnici, u apsolutnom smislu, plaćaju veći porez nego velika poduzeća.

3.4. Komisija prepoznaje značajnu prekograničnu dimenziju dozvoljene utaje poreza te nezakonitih poreznih prijevara i utaje poreza, s obzirom na to da te pojave pospješuju globalizacija i povećana mobilnost poreznih obveznika. EGSO smatra da mjere predviđene Prijedlogom direktive mogu doprinijeti znatnom smanjenju gubitka prihoda država članica, stoga preporučuje da se one što prije usvoje.

3.5. Uključivanjem štednje u kategorije prihoda na koje se primjenjuje obvezna automatska razmjena informacija iz Direktive o administrativnoj suradnji na području oporezivanja pojednostavljuje se regulatorni okvir, a istodobno se povećava transparentnost postupka oporezivanja. EGSO podržava Prijedlog direktive o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2003/48/EZ (Direktive o oporezivanju dohotka od kamate na štednju, tzv. „Direktive o štednji") čije područje primjene je preuzeto i prošireno Direktivom Vijeća 2014/107/EU, kojom je Direktiva 2011/16/EU izmijenjena u pogledu obvezne automatske razmjene informacija na području oporezivanja.

([4]) Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu i Vijeću – Akcijski plan za jačanje borbe protiv poreznih prijevara i utaje poreza (SL C 198, 10.7.2013., str. 34.).

4. **Posebne napomene**

4.1. Agresivno porezno planiranje, koje podržavaju određena poduzeća s transnacionalnim poslovanjem, državama članicama uzrokuje proračunske gubitke od više stotina milijardi eura godišnje. EGSO podržava uključivanje prethodnih poreznih mišljenja i prethodnih sporazuma o cijenama koje donose nacionalne uprave u kategorije informacija koje se podvrgavaju obveznoj automatskoj razmjeni iz članka 8. stavka 5. točke (a) Direktive 2011/16/EU. Smatra, također, da je ta izmjena neophodna za povećanje porezne transparentnosti i borbu protiv te negativne pojave.

4.2. Činjenica da će države članice, u skladu s odredbama Prijedloga direktive, imati pristup informacijama o dvije vrste odluka ne jamči, međutim, da će strukture koje poduzeća koriste kako bi izbjegla plaćanje poreza biti iskorijenjene. U većini slučajeva tim se strukturama iskorištavaju nedostaci nacionalnih zakonodavstava ili njihova međusobna neusklađenost. EGSO Komisiji i državama članicama preporučuje da nastave raditi na pojednostavljivanju i usklađivanju postojećeg pravnog okvira, na europskoj kao i na nacionalnoj razini.

4.3. Informacije o prethodnim poreznim mišljenjima i prethodnim sporazumima o cijenama vrlo su važne te mogu pomoći državama članicama da identificiraju fiktivne transakcije. Zahvaljujući provedbi općeg pravila protiv zlouporabe, predviđenoj Direktivom 2011/96/EU (Direktiva o zajedničkom sustavu oporezivanja koji se primjenjuje na matična društva i društva kćeri iz različitih država članica), države članice moći će povratiti gubitke prihoda od oporezivanja pretrpljene uslijed fiktivnih transakcija. EGSO, međutim, upozorava na činjenicu da se pravno definiranje određene transakcije kao fiktivne u brojnim slučajevima može pokazati kompliciranim.

4.4. EGSO ponavlja svoj prijedlog, koji je iznio u jednom od prethodnih mišljenja, da države članice uvedu postupak kojim će poduzećima koja podržavaju dozvoljenu utaju poreza ili posluju putem područja poznatih kao porezne oaze zabraniti pristup javnim i europskim fondovima.

4.5. Imajući u vidu znatnu količinu informacija na koje će se primjenjivati obvezna automatska razmjena, s obzirom na to da će se vrstama informacija koje su već obuhvaćene člankom 8. Direktive dodati nove vrste informacija, EGSO državama članicama preporučuje da osiguraju ljudske resurse i informacijsku tehnologiju neophodne za ispravnu provedbu odredbi predviđenih Prijedlogom direktive. EGSO, osim toga, smatra da je nužno zaposlenike nacionalnih poreznih uprava koji će biti zaduženi za obveznu automatsku razmjenu informacija osposobiti za pravilnu upotrebu obrazaca koji će biti osmišljeni u suradnji s Komisijom te će olakšati razmjenu informacija, kao i za unošenje tih informacija u buduću središnju bazu podataka kojom će upravljati Europska komisija.

4.6. Nakon izmjena iz 2013. godine te s obzirom na izmjene koje se preporučuju tim Prijedlogom direktive, Direktiva 2011/16/EU predviđa razmjenu informacija za sve glavne vrste dohodaka fizičkih osoba te još više vrsta dohodaka pravnih osoba. To znači da će državama članicama biti na raspolaganju podaci o dohocima ostvarenima na području Europske unije. Strukture koje uspostavljaju poduzeća koja podržavaju agresivno porezno planiranje često uključuju države ili područja izvan EU-a. Budući da je prijedlog koji je Komisija iznijela u Prijedlogu direktive ambiciozniji od projekta standarda BEPS (erozija pravne osnovice i prijenos dobiti) o kojem se trenutno pregovara na razini OECD-a, EGSO preporučuje Komisiji i državama članicama da pojačaju suradnju kako bi standard BEPS i standard za obveznu automatsku razmjenu podataka doista postali svjetski standardi.

4.7. EGSO pozdravlja prijedlog Komisije da se Direktiva Vijeća 2003/48/EZ o oporezivanju dohotka od kamate na štednju („Direktiva o štednji") stavi izvan snage. Naime, kao što je već navedeno, Direktiva Vijeća 2014/107/EU, kojom je izmijenjena Direktiva Vijeća 2011/16/EU, obuhvaća sve financijske proizvode, uključujući i one na koje se odnosi Direktiva o štednji. Svrha je tog prijedloga direktive izbjeći istovremenu primjenu dvaju standarda na razmjenu podataka o financijskim računima. Na taj način propisi u pogledu oporezivanja postaju jednostavniji i transparentniji.

Bruxelles, 27. svibnja 2015.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Henri MALOSSE